

18 października 2019

Rozmawiamy o miastach i infrastrukturze w ramach projektu analizy środowiska bezpieczeństwa

Seminarium stanowiło jednocześnie okazję do zintegrowania w ramach kampanii analiz środowiska bezpieczeństwa prowadzonej pod kryptonimem [Nowe Urządzenie Polskie NUP 2X35](#) wspólnoty praktyków grupującej pracowników naukowych i ekspertów zajmujących się zagadnieniami urbanizacji i infrastruktury. W seminarium uczestniczyli przedstawiciele departamentów [Ministerstwa Obrony Narodowej](#), zarządów [Sztabu Generalnego WP](#), dowództw rodzajów sił zbrojnych oraz uczelni wyższych, w tym [Akademii Sztuki Wojennej](#) i [Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu](#).

W raporcie Strategic Foresight Analysis (SFA), opracowanym przez Sojusznicze Dowództwo NATO ds. Transformacji (Allied Command Transformation, ACT), procesy urbanizacyjne zostały sklasyfikowane jako jeden z trendów w obszarze zmian społecznych. Na potrzeby kampanii NUP 2X35 problematyka urbanizacji i infrastruktury została wyodrębniona jako osobny obszar. Wynika to trzech zasadniczych czynników. Po pierwsze w perspektywie 2035 roku prognozowany jest dynamiczny rozwój wielkich aglomeracji miejskich (megamiasta). Po drugie, obszary zurbanizowane coraz częściej stają się środowiskiem walki. Po trzecie, należy zwrócić uwagę na multidyscyplinarny charakter badań i analiz w tym obszarze.

Punktem wyjścia do debaty w ramach seminarium było wystąpienie mjr. Jakuba Żółcińskiego z [Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych](#), który przedstawił trendy w zakresie procesów urbanizacyjnych i wynikające z nich implikacje dla prowadzenia działań zbrojnych, zidentyfikowane na podstawie analizy dokumentów sojuszniczych, w tym opracowań NATO oraz Sił Zbrojnych Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Kanady, Francji i Hiszpanii. Wśród zidentyfikowanych trendów mjr Żółciński wskazał na: tworzenie mega miast, zwiększanie wysokości zabudowy miejskiej, lokalizowanie mega miast przy strategicznych korytarzach komunikacyjnych i na terenach nadbrzeżnych oraz rozwój miast według idei Smart City.

Pptk dr inż. Piotr Krzykowski, reprezentujący [Akademię Sztuki Wojennej](#), poddał analizie zagadnienie planowania przestrzennego w świetle zadań obronnych samorządów. Szczególną uwagę zwrócił na potrzeby obronne państwa w zagospodarowaniu przestrzennym, kompetencje i obowiązki organów wojskowych i samorządów w zakresie planowania przestrzennego oraz niedociągnięcia w tym zakresie.

Ppłk Szymon Siwiec z Biura Infrastruktury Specjalnej [MON](#) omówił potrzeby i wyzwania w zakresie zarządzania infrastrukturą obronną. Podkreślił, że „infrastruktura obronna jest jednym z ważniejszych elementów niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania kraju w czasie pokoju oraz w stanach zagrożenia bezpieczeństwa państwa, a podwyższanie potencjału obronnego stanowi odpowiedzialność powszechną i powinność wykraczającą poza resort obrony narodowej”. Do wyzwań w tym obszarze zaliczył m.in. „dokonanie analizy przepisów prawa w zakresie ich aktualności, celowości i skuteczności oraz wypracowanie propozycji zmian legislacyjnych”. Wskazał również na potrzebę „identyfikacji infrastruktury możliwej do wykorzystania na cele obronne oraz opracowanie propozycji przejrzystego i skutecznego systemu utrzymywania i rozwoju infrastruktury obronnej”.

Wystąpienie kmdr. por. Andrzeja Czekaja z Zarządu Logistyki P-4 [Sztabu Generalnego WP](#) koncentrowało się na problematyce mobilności wojsk, w tym zamierzeniach i perspektywach rozwoju infrastruktury zwiększającej zdolności w tym obszarze. Jak zauważył kmdr por. Czekaj „zapewnienie szybkiego i efektywnego przemieszczania wojsk poprzez usunięcie barier biurokratycznych i poprawę infrastruktury” nabiera szczególnego znaczenia w kontekście ewentualnego przyjęcia sojusznicznych sił wzmocnienia i realizacji przez Polskę zadań państwa gospodarza (Host Nation Support, HNS).

Prof. dr hab. Daniela Szymańska z Wydziału Nauk o Ziemi [Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu](#) podjęła rozważania o procesach urbanizacji i rozwoju miast w kontekście obronności. Zasygnalizowała trendy asymetrii demograficznej i polaryzacji społeczeństw oraz szybkiej urbanizacji i marynizacji położenia miast. Zwróciła uwagę na zagrożenia wynikające ze zmian w środowisku naturalnym i zmian klimatycznych na warunki życia w miastach i bezpieczeństwo zamieszkującej tam ludności. Wyakcentowała rosnącą sieciowość miast oraz potęgę gospodarczą miast. Podkreśliła, że na miasta nie można patrzeć wyłącznie przez pryzmat granic administracyjnych, lecz na uwzględniać ich wieloaspektowe funkcjonalne powiązania z terenami zlokalizowanymi w sferze oddziaływania, szczególnie w kontekście miastocentrycznego modelu rozwoju świata – dotyczy to również zagadnień bezpieczeństwa.

Nawiązując do wystąpień dotyczących problematyki urbanizacji w kontekście bezpieczeństwa i obronności, płk dr Andrzej Lis wskazał kluczowe tematy badań naukowych podejmowanych w tym zakresie na świecie, zidentyfikowane z wykorzystaniem metod bibliometrycznych. Tematy te dotyczą zarówno szeroko rozumianego środowiska bezpieczeństwa państwa, jak i oddziaływania procesów urbanizacyjnych na zmiany w środowisku operacyjnym i sposobie prowadzenia walki przez siły zbrojne. Referat na ten temat, opracowany we współautorstwie z Dyrektorem [CDiS SZ](#) płk Jarosławem Mokrzyckim, został przedstawiony podczas konferencji 13th NATO Military Operations Research and Analysis Conference organizowanej przez ACT i NATO Science and Technology Organization (STO).

Kolejne seminarium tematyczne w ramach kampanii [NUP 2X35](#) poświęcone geopolityce zostanie przeprowadzone 24 października br. w Gdańsku ([Uniwersytet Gdański](#)). Podsumowaniem pierwszego etapu dyskusji o wyzwaniach środowiska bezpieczeństwa Polski w perspektywie 2035 roku będzie [konferencja GlobState II](#), która odbędzie się 13 i 14 listopada w Bydgoszczy.